

2018-03-08
N2018/01644/MRT

Näringsdepartementet

Transportstyrelsen

601 73 Norrköping

Uppdrag att vidta säkerhetshöjande åtgärder för passagerare vid färd i buss

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Transportstyrelsen att revidera Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2014:52) om användning av bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn så att passagerare i en buss som enligt 4 kap. 10 a § trafikförordningen (1998:1276) ska använda bilbälte, ska informeras på sätt som innebär information från föraren, ombordpersonal, ledsagare eller den som utsetts till ledare för en grupp om skyldigheten att använda bilbälte i fordonet.

Regeringen uppdrar vidare åt Transportstyrelsen att utreda omfattningen av busspassagerares användande av bilbälte eller annan skyddsanordning och föreslå åtgärder, inklusive regelförändringar, för att öka trafiksäkerheten vid färd i buss. Transportstyrelsen ska analysera hur information om användande av bilbälte i buss ges i dag och hur informationen om och förståelsen av vikten av att använda bälte eller annan skyddsanordning kan stärkas. I analysen ska resenärernas incitament att använda bälte eller skyddsutrustning ingå. I uppdraget ingår att ta fram en vägledning för förare, annan ombordpersonal, ledsagare och ledare för en grupp som enligt 4 kap. 10 c § trafikförordningen (1998:1276) ska vidta lämpliga åtgärder så att passagerare som är under femton år använder bilbälte eller annan särskild skyddsanordning. Om Transportstyrelsen bedömer att det vore lämpligt att genomföra en informationsinsats om säkerhetsbälte i buss ska en sådan genomföras. I uppdraget ingår dessutom att kartlägga tekniska lösningar som kan bidra till ett ökat användande av bälte eller annan skyddsanordning och analysera huruvida krav bör ställas på att sådana lösningar eller annan skyddsanordning ska användas.

Vid genomförande av uppdraget ska Transportstyrelsen inhämta synpunkter från berörda myndigheter, branschföreträdare, berörda fackförbund och andra intresseorganisationer.

Transportstyrelsen ska delredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 1 juni 2018. Delredovisningen ska avse revideringen av Transportstyrelsens föreskrifter om användning av bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn. Transportstyrelsen ska slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 1 oktober 2018.

Skälen för regeringens beslut

Det transportpolitiska hänsynsmålet innebär bl.a. att transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt (prop. 2008/09:93). För vägtransportområdet finns även ett etappmål som innebär att antalet omkomna ska halveras och antalet allvarligt skadade minskas med en fjärdedel mellan 2007 och 2020.

Trafiksäkerhet är ett prioriterat område för regeringen. Den 1 september 2016 fattade regeringen beslut om inriktningsdokumentet Nystart för Nollvisionen. I inriktningsdokumentet konstateras att det på kort sikt är viktigt att fortsätta genomföra och optimera de åtgärder som hittills har visat på gott resultat för trafiksäkerheten. En rad åtgärder och arbetssätt har bidragit till färre omkomna och allvarligt skadade i trafikolyckor. Dessa insatser måste säkerställas och i vissa fall även förbättras och intensifieras.

Nollvisionens delade ansvar mellan systemutformare och trafikanter ställer krav på att företag och enskilda trafikanter följer de regler som gäller i trafiken. Inom flera viktiga områden är regelefterlevnaden god. Det finns dock områden där det behövs ett ökat fokus på trafikanternas ansvar att följa reglerna.

Den 2 mars 2017 inträffade en trafikolycka på E45 strax söder om Sveg i Härjedalen. En buss i beställningstrafik körde av okänd anledning av vägen och blev liggande på sidan. I bussen färdades 53 skolungdomar och ledare samt en förare. Vid olyckan omkom 3 ungdomar och 16 skadades, varav minst en allvarligt. Olyckan följde samma mönster som flera tidigare bussolyckor under det senaste decenniet där obältade passagerare omkommit när

en buss kört av vägen. Den pågående förundersökningen har visat att 23 av totalt 59 passagerare var obältade.

Sedan den 1 januari 1999 måste alla i Sverige som åker buss, och sitter på bältesutrustat säte, använda bältet. Den 1 januari 2004 infördes utrustningskrav på säkerhetsbälte på samtliga sittplatser i buss, dock inte för buss som tillverkats för tätortstrafik med utrymmen för ståplatser. Fr.o.m. den 1 januari 2007 ska alla som är äldre än tre år och som färdas i en buss som är utrustad med bilbälten använda en plats som är försedd med bilbälte, om en sådan plats är tillgänglig, och använda bältet. Vid lokala transporter i tätbebyggda områden får dock passagerare använda en annan plats än en plats som är försedd med bilbälte.

I taxi eller buss utrustad med bilbälte har föraren ansvaret för att passagerare som är under 15 år använder bältet, eller annan skyddsanordning. Ytterligare bestämmelser om detta ansvar framgår i Transportstyrelsens föreskrifter om användning av bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn. Den som bryter mot bestämmelserna kan dömas till penningböter.

Det är viktigt att förare och passagerare får stöd och information när det gäller beteenden som kan påverka användandet av bälte i buss och trafiksäkerheten. Det kan också finnas tekniska lösningar som kan bidra till ökat användande av bälte eller annan skyddsanordning och som kan tas i bruk i större utsträckning än idag. Transportstyrelsen bör därför få i uppdrag att utreda omfattningen av busspassagerares användande av säkerhetsbälte eller annan skyddsanordning och vid behov föreslå åtgärder, inklusive regeländringar, för att öka trafiksäkerheten vid färd i buss.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Marlene Deogan

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/PO och SSK
Utrikesdepartementet/HI
Finansdepartementet/BA
Näringsdepartementet/FÖF
Statens haverikommission